

Svoboda x Černochová aneb Kdo tady vlastně velí, paní Millerová?

 litterate.cz/9770-2

Klára Samková

7 dubna, 2023

V uplynulých dnech veřejností zahýbala causa olympionika Davida Svobody, který se, jak bylo následně alternativní scénou zhodnoceno, nedostatečně správně vymezil proti oficiálnímu nepříteli, čímž neznalá veřejnost mohla údajně nabýt dojmu, že by snad dotyčný mohl Straně Zla fandit. Opakovaně bylo mediálně probráno, že jmenovaný toho vlastně tak moc neřekl, že vlastně naopak řekl jen to, co je oficiálním stanoviskem Olympijského výboru, totiž, že politika se nemá do sportu tahat a že tedy na olympiádu mají jet i ruští a běloruští sportovci. Stejně tak se probralo, co David Svoboda řekl následně, totiž, že pohádka O pyšné princezně jest vskutku pohádkou národní a „Odvolávám, co jsem odvolala a slibuji, co jsem slíbil“ by mohlo stát na prezidentské standardě s daleko větším oprávněním než heslo nynější, zlými osobami navíc často przněné z původního znění „Pravda vítězí“ na „Pravda vítězi.“ Ale Češi jsou národ potměšilý, navíc proslulý svým bestiálním humorem, takže z uvedeného vývoje prohlášení našeho olympionika nemohl být překvapen vlastně nikdo.

Mohutnou reakci si rovněž vysloužila naše ministryně války, která dotyčného tzv. „zpucovala“ a nařídila mu výchovný pobyt ve výcvikovém táboře Ukrajinské armády na území ČR v Libavé.

Co mne však překvapilo na celé této mediální akci byla prakticky úplná absence hodnocení jednání obou protagonistů, totiž jak ministryně Jany Černochové, tak Davida Svobody, po stránce právní. Dovolte mi proto právě k tomuto aspektu pronést několik málo připodotknutí.

Jak již opakovaně řečeno, David Svoboda je členem Dukly. Co to vlastně je, ta Dukla? Je to armádní vojenské centrum, resortní sportovní centrum Ministerstva obrany, (viz <http://ascdukla.com/onas/>) jehož úkolem je „příprava vybraných sportovců ke státní a resortní sportovní reprezentaci.“

Myslím, že z webových stránek Dukly stojí za to citovat i nadále:

„Od roku 1993, kdy vznikla samostatná Armáda České republiky, se (DUKLA) změnila z vojenského sportovního útvaru v profesionální evropský resortní klub, jehož nejlepší sportovci-medailisté jsou vojáci z povolání. Vrcholový sport v Dukle je zaměřen na zabezpečení státní a resortní sportovní reprezentace České republiky. Jeho hlavním úkolem je vytvářet podmínky pro sportovní přípravu na vrcholné světové soutěže – olympijské hry, mistrovství světa, mistrovství Evropy a další významné soutěže.“

Takže není pochyb o tom, že David Svoboda je voják z povolání, což celé aféře dodává poněkud jiné rozměry – alespoň podle mne, netechnicky vzdělané obstarožní blondýny, které svěřovat do rukou zbraň by bylo neradno, neboť ke každé střelbě by musela též obdržet rozkaz „budeš střílet pouze a jen stejným směrem jako já, tedy rozuměj jako velitel.“ K branné moci jsem prostě nečuchla od dob branné výchovy, přičemž moje v tomto předmětu dosahované výsledky zásadně ohrožovaly celkový průměr mého vysvědčení. (Ano, i na hod granátem můžete brát doučování...)

Nicméně, ať to беру z kterékoliv strany, pakliže je někdo voják, pak podléhá velení, a to i v případě, že by vlastními silami doběhl či doplaval na Mars. Z hlediska skutečnosti, že dotyčný je jednak voják, jednak sportovec, podléhá velení dvojímu. Tedy etickému kodexu sportovce – což David Svoboda zrefletoval svým výrokiem, který je v souladu se stanoviskem Mezinárodního olympijského výboru; a dále velení svého zaměstnavatele, vůči kterému je – a to pozor – nikoliv v zaměstnaneckém, ale ve služebním poměru. Nechci tady dále právní aspekty podrobně rozvádět, protože věc je ještě komplikovanější tím,

že vojáci nejsou ve služebním poměru ve smyslu zákona o státní službě, ale dle zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání. Připodotýkám, že v tomto (do doby „causa Svoboda“ mnou naprosto nereflektovaném) zákonu je velmi pěkná část třetí, která se zove „Občanská práva a vojenské kázeňské právo“ a dále se v něm nachází hlava II zákona, nazvaná „Základní povinnosti vojáků a základní povinnosti nadřízených“, přičemž mne zejména zaujalo ustanovení § 48 „Základní povinnosti vojáků“, kde v odst. 1 písm., f) je uvedeno, že voják je povinen „dodržovat pravidla služební zdvořilosti a chovat se i mimo službu tak, aby neohrozil vážnost a důvěryhodnost ozbrojených sil, dodržovat při výkonu služby právní předpisy, mezinárodní právo válečné a humanitární, mezinárodní smlouvy a rozkazy nadřízených“. Já v tom tedy v jistém ohledu tu povinnost držet ústa spatřuji, i když samozřejmě je to diskutabilní. Ostatně kdo víc si užil obvinění „ohrožení vážnosti a důvěryhodnosti“, tentokrát ze strany České advokátní komory a kdo více proti tomuto omezení protestoval než já, že...

Abych shrnula svoje stanovisko k výroku Davida Svobody: kdyby byl členem SK Horní Kotěhůlky a v době mezi olympiády chodil kydat do stájí, mohl by si říkat úplně a naprosto co chce; takto jsem velmi opatrná. A rovněž jsem velmi opatrná s výkřiky do tmy, že bylo porušeno jeho právo na svobodu slova a podobně.

Zcela jiná je ovšem situace na straně naší paní ministryně. Zavítala jsem na wikipedii a ta mi promptně předestřela oblasti působnosti Ministerstva obrany. Ocituji to z ní:

Ministerstvo obrany České republiky je ústředním orgánem státní správy na úseku obrany České republiky a působí v těchto oblastech:

- řídí Armádu České republiky
- se podílí na zpracování návrhu vojenské obranné politiky státu
- připravuje koncepci operační přípravy státního území

- navrhuje potřebná opatření k zajištění obrany státu vládě České republiky, Radě obrany České republiky a prezidentu České republiky
- koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně
- řídí Vojenské zpravodajství
- zabezpečuje nedotknutelnost vzdušného prostoru České republiky
- organizuje a provádí opatření k mobilizaci Armády České republiky, k vedení evidence občanů podléhajících branné povinnosti a k vedení evidence věcných prostředků, které budou za branné pohotovosti poskytnuty pro potřeby Armády České republiky
- povolává občany České republiky k plnění branné povinnosti
- organizuje součinnost s armádami jiných států v rámci evropských bezpečnostních struktur

Z těchto kompetencí Ministerstva obrany též vyplývá pravomoc ministryně obrany. Abychom pochopili celou šíři problému, je ještě nutno se vypořádat s kompetencemi Generálního štábu AČR, kdy se opět s důvěrou obracím na Wiki:

„Generální štáb Armády České republiky je součástí Ministerstva obrany České republiky a zabezpečuje velení armádě. V jeho čele je náčelník Generálního štábu Armády České republiky, kterého na návrh vlády a po projednání v příslušném výboru Poslanecké sněmovny jmenuje prezident republiky. Prezident republiky ho na návrh vlády také odvolává. Náčelník Generálního štábu AČR je podřízen ministrovi obrany.“

Co z toho vyplývá? podle mého názoru jediné. Paní ministryně zásadním způsobem zasáhla do pravomoci náčelníka GŠ AČR, protože mu seřvala a dočasně převedla (do té Libavé, aby bylo jasno)

vojcla, tedy naprosto zásadním způsobem překročila své pravomoci. Tady se prokázalo, že celá snaha uplynulých 33 let o oddělení státní správy a velení armády byla úplně a naprosto marná a že pokud by někdo přišel s tím geniálním nápadem opětovně sloučit ministerské křeslo s náčelnictvím Generálního štábu, tak se vlastně vůbec nic nestane. Anebo že se tak již stalo, a to tichou cestou tak, jak se to stalo už v celé řadě záležitostí, realizovaných naší drahou současnou vládou. Kdo by se džubal s nějakou změnou zákonů, když to může jít „via facti“, tedy po česku „suchou cestou“.

Nejhorší zprávou z celé této anabáze pro mne je, že se generál Řehka proti tomuto nehoráznému zásahu ministryně obrany do jeho pravomocí naprosto neozval. Takže alespoň za mne je zřejmé, že velení naší armády je někde úplně jinde. Za potvrzení tohoto faktu patří alespoň ode mne Davidu Svobodovi dík. Učinil „průzkum bojem“ a já doufám, že tu Libavou přežije...